arh.01/09

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU TEATAJA › NEWSLETTER OF THE UNION OF ESTONIAN ARCHITECTS

› Intervjuu Ülar Markiga A2

› EAL eestseisuses A3

› ACE uudised A11

› Eesti arhitektuurivõistlused A11

› EAL teated A11

› EAL uued liikmed A12

› Teated seenioritele A12

Uued tuuled

Intervjuu Eesti Arhitektuurikeskuse juhatuse esimehe Ülar Markiga

Eesti Arhitektuurikeskus on uus institutsioon, mille asutasid 2008. aasta lõpus Eesti Kunstiakadeemia (EKA) ja Eesti Arhitektide Liit (EAL). Eesti Arhitektuurikeskuse (EAK) eesmärk on kujuneda arhitektuurialase teabe, oskuste ja ideede vahetamise platvormiks ning levitajaks kogu Eesti ühiskonnas; uuenduste laboriks, mis arendab Eesti kultuuri ja loomemajandust. Arhitektuurikeskus viib Eesti arhitektuuri maailma ja tegutseb rahvusvaheliselt.

Eesti Arhitektuurikeskuse juhatuse esimeheks valiti tänavu veebruaris avaliku konkursiga EALi endine esimees Ülar Mark.

Paras aeg on küsida, kuidas on arhitektuurikeskus tööle hakanud ja millised on edasised plaanid?

Keskust käivitades on praegu kõige olulisem leida õige formaat. Kõik maailma arhitektuurikeskused on pisut erineva suunitlusega. Mõni tegeleb rohkem ajaloo ja teine koolitamisega, kolmandad on otseselt seotud omavalitsustega, kes neid ka toetavad. Näiteks Šotimaa Lighthouse'il on omavalitsuse suur tugi. Taanis on jälle majanduse kõrgperioodil koondunud arhitektuurikeskuse ümber eraettevõtjad, et aidata teha Taani arhitektuur tuntuks ja eksportida teadmisi väljapoole Euroopat. Hollandi NAI on aga pigem uurimis- ja praktilise töö labor. Palju sõltub asukohamaa eripärast ja rahastamisallikatest.

Eestis on EKA arhitektuuriosakonnal, EALil ja Eesti Arhitektuurimuuseumil oma selged rollid. Seetõttu tegeleme meie EAKs vähem ajalooga ja rohkem nüüdisarhitektuuriga. Oluliseks suunaks pean sidususe tekitamist ettevõtjate ja omavalitsustega.

Alustavale ettevõttele antakse pärast kaheaastast tööd hinnang, kas ta on ennast leidnud ja kas ta on eluvõimeline. Meie ülesanne on leida esimese aastaga rahastajad ja nendega koostöös selgitada välja arhitektuurivaldkonna uued väljundid. Kui me aastaga plussi ei saa, on oht, et keskus jääb ilma rahata – seega ka ilma töötajateta – ning hääbub. Meie eesmärk on leida rahastajad projektidele just nimelt väljastpoolt Kulkat, mõtlen Euroopa fonde, omavalitsusi ja riiki laiemalt.

Esimesed projektid on paljuski seotud keskuse loojate EKA ja EALiga – näiteks arhitektuuriaasta välkloengud, premeeritud hoonetele autorite nimedega siltide paigutamine ja säästva ehituse kokkuviimine arhitektuuriga. Unistus on leida üles Eesti arhitektuuri ekspordivõimalused ja saada riigi toetus nendele, kes tahavad ja suudavad Eestist väljapoole minna. Keskus tahab olla ka koht, kus on lihtne teha tutvust tänase Eesti arhitektuuriga. Kodulehekülje vahendusel hakkame pakkuma ekskursioone ning vajaduse korral aitame leida giide arhitektuurituuridele üle Eesti.

Projektide puudust ei ole. Kuna töötajaid on keskuses praegu vaid poolteist, siis kõige olulisem on osata loobuda ja keskendada tegevus neile projektidele, mida suudame ellu viia. Lisaks reaalsele elule peab alati vähemalt kaks tundi päevas unistama – soovitatavalt tund õhtul ja tund hommikul –, siis ei kao põhieesmärk käest. Ideed on nagu langevarjud: kui neid mööda nööri liiga lähedale tõmmata, siis kukuvad nad kokku, aga kui nad endast liiga kaugele lasta, ei kontrolli sa neid enam üldse.

Mis on sinu väljakutse arhitektuurikeskuse juhina?

Minu väljakutseks on aidata kaasa institutsiooni tekkele, mis laiendaks arhitektuuri piire, nii et ideed kannaks ja samas ei muutuks uduseks ja formaalseks. Usun, et ehitatud keskkonnaga hakkamasaamine on järgmise saja aasta võtmeküsimus, seda nii looduse säilimise seisukohast kui ka inimese säästmiseks halvimast – vaimsest mandumisest.

Küsis Ingrid Mald-Villand

Eesti Arhitektide Liit
RK: 80053223
Aadress: Lai tn 31, Tallinn 10133
Üldfaks: 611 7431
E-post: info@arhliit.ee
Kodulehekülg: www.arhliit.ee

Pangarekvisiidid:
a/a 10022011720004, SEB
EALi liikmemaks on 1200 kr aastas, seenioridel kuni 70. eluaastani 150 kr.

EALi esimees on Ike Volkov.
EALi aseesimehed on Inga Raukas ja Indrek Allmann.

Tegevdirektor Ingrid Mald-Villand:
tel 611 7435, ingrid@arhliit.ee
Sekretär Signe Liivaleht:
tel 611 7430, signe@arhliit.ee
Projektijuht Kaire Pärnpuu:
tel 611 7432, kaire@arhliit.ee

Projektijuht Liivi Haamer:
tel 611 7433, liivi@arhliit.ee
Raamatupidaja Anne Kerge:
tel/faks 611 7434, anne@arhliit.ee

EALi kontor on avatud E–R kl 10–17.
EALi eestseisuse koosolekud toimuvad üle nädala neljapäeviti algusega kl 16.30.

EAL eestseisuses

8. jaanuar

I. Mald-Villand tutvustas eestseisusele EXPO 2010 Eesti paviljoni rahvusvahelise ideekonkursi tingimusi. Võistlustingimused on koostanud M. Jaago, lähteülesande koostaja on H. Grossschmidt. Võistluse eesmärk on saada parim ideekavand maailmanäituse EXPO 2010 Eesti paviljoni ekspositsiooni, sise- ja fassaadikujunduse lahendamiseks. Ideekonkurss hõlmab paviljoni sisulist ideed, st Eesti esitletavat sõnumit, ning paviljoni teostuse ideed, esitatav eskiisprojektina.

Võidutöö saab aluseks EXPO 2010 Eesti paviljoni ekspositsiooni, sise- ja fassaadikujunduse projekteerimiseks.

Konkursi ajakava:

- väljakuulutamine 14.01.2009
- kvalifitseerimine veebruari keskpaiku
- tööde esitamine 31.03.2009

Ideekonkursi žürii koosseis:

- Andres Põime, Eesti Arhitektide Liit, volitatud arhitekt V
- Kalle Vellevoog, Eesti Arhitektide Liit, volitatud arhitekt V
- Mari Kurismaa, Eesti Sisearhitektide Liit, sisearhitekt
- Rain Teimann, Eesti Reklaamiagentuuride Liit
- Siim Raie, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
- Maria Alajõe, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
- Toomas Tiivel, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Preemiafond:

I preemia – 320 000 kr
II preemia – 245 000 kr
III preemia – 165 000 kr
Kaks ergutusauhinda – *à* 85 000 kr

Eestseisus tegi võistlustingimuste kohta täiendus- ja parandusettepanekuid:

- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) peaks loobuma osavõtjate registreerimise kohustusest, kuna kvalifitseerimine toimub niikuinii enne tööde esitamist;
- preemiate väljamaksmine peaks olema maksuvaba ja seda tuleks tingimuste tekstis ka nimetada.

I. Mald-Villandi ülesandeks jäi selgitada, kas nimetatud ettepanekuid on võimalik võistlustingimustesse lisada. Eestseisus kiitis tingimused põhimõtteliselt heaks ja andis neile kooskõlastuse.

Eestseisus seadis üles Eesti Vabariigi kultuuripreemiatele esitatavad EALi kandidaadid.

Pikaajalise väljapaistva loomingulise tegevuse eest – Peep Jänes, Voldemar Herkel, Dmitri Bruns ja Rein Zobel.

2008. aastal avalikkuse ette jõudnud väljapaistva töö/tegevuse eest – *arhitektuuriaasta* põhikorraldajad ning *Veneetsia XI arhitektuuribiennaali Eesti ekspositsiooni „Gaasitoru"* autorid.

Hääletustulemuste põhjal osutusid kultuuripreemiatele kandideerima

- arhitekt **Peep Jänes** pikaajalise väljapaistva loomingulise tegevuse eest;
- *Veneetsia XI arhitektuuribiennaali Eesti ekspositsiooni „Gaasitoru"* autorid **Maarja Kask (AB Salto OÜ), Ralf Lõoke (AB Salto OÜ)** ja **Neeme Külm** (vabakutseline kunstnik) ning kuraator **Ingrid Ruudi** – 2008. aastal avalikkuse ette jõudnud väljapaistvate tööde eest;
- *arhitektuuriaasta* põhikorraldajad **Ülar Mark, Jüri Soolep, Mihkel Karu, Anu Piirisild, Ingrid Mald-Villand, Inga Raukas** ja **Margit Mutso** – 2008. aastal avalikkuse ette jõudnud väljapaistva tegevuse eest.

Eestseisus oli nördinud, et „OPi" aastalõpusaates ei olnud arhitektuurivaldkonda üldse kajastatud. Peeti vajalikuks saata „OPi" toimkonnale märgukiri ettepanekuga kaasata saates kajastatavate objektide leidmiseks arhitektuuritoimetaja (nt EAList).

5. veebruar

M. Shein andis kutsetunnistuse kätte arhitektidele, kellele EALi kutsekomisjon oli 17. detsembril 2008 peetud koosolekul andnud arhitekti kutsekvalifikatsiooni.

Kutsetunnistuse said:

- Urmo Mets – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon
- Jaanika Oks – arhitekt III kutsekvalifikatsioon
- Kristiina Aasvee – arhitekt III kutsekvalifikatsioon
- Kristiina Hussar – arhitekt III kutsekvalifikatsioon
- Ra Luhse – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Anne Kose – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon
- Heidi Karro – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon
- Loona Kikkas – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Peep Urb – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Maret Tääker – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon
- Raivo Kotov – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Kalle Rannula – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon
- Meeli Truu – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Katrin Männik – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon
- Ott Kadarik – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Mihkel Tüür – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Villem Tomiste – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Raivo Puusepp – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Tanel Tuhal – volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsioon
- Reino Rass – volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsioon

Eestseisus vaatas läbi M.-L. Vunderi sooviavalduse astuda noortekogu liikmeks. M.-L. Vunder lõpetas 2008. aastal Tallinna Tehnikakõrgkooli arhitektuuri erialal. 2008. aastast õpib ta Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri eriala ning töötab arhitektuuribüroos AB Ansambel OÜ arhitekti abina. Eestseisus otsustas üksmeelselt võtta M.-L. Vunder noortekogu liikmeks.

I. Mald-Villand tõstatas küsimuse, kas EAL peaks riskima ja korraldama arhitektuurikonverentsi „Riik kui kodu", kui potentsiaalsed rahastajad (MKM, siseministeerium, EAS) on järjest loobunud konverentsi rahastamast ja tõenäosus jääda eelarves 110 000 krooniga miinusesse on suur. Konverentsi korraldamiseks oli koosoleku ajaks raha eraldanud vaid kultuuriministeerium.

I. Raukase sõnul on EKA lubanud toetada konverentsi korraldamist 40 000 krooniga. L. Põdra sõnul on kultuuriministeerium broneerinud arhitektuuriürituste programmile 100 000 krooni ja kuuldavasti ollakse valmis eraldama kogu summa konverentsi korraldamiseks.

Otsustati, et konverents tuleb siiski korraldada ja ilma osavõtutasuta. Kui EKA ja kultuuriministeerium rahastavad konverentsi, jääb kogueelarvest puudu ca 50 000 krooni, selle riski võtab EAL enda kanda. Peeti vajalikuks kaasata konverentsi korraldamisse sobivaid sponsoreid (nt kohvipaus Pauligilt).

Konverentsi paneelide moderaatoriteks määrati Ü. Mark ja A. Levald.

I. Raukase sõnul koostab Kultuurikatel lihtmenetluse ja läbirääkimistega hankekonkursi tingimusi, et leida Kultuurikatla peaprojekteerija. Kavandatav konkurss on eelkõige kontseptsiooni leidmiseks, mitte arhitektuurikonkurss. Korraldaja tahab teha kombineeritud võistluse, mis oleks lisaks kutsutud osavõtjatele (Kavakava ja Salto AB) avatud ka kõigile teistele. I. Raukase sõnul ei ole kultuuriväärtuste ametil võistluse korraldamiseks koostatud ruumiprogrammi, mistõttu on ehitusprojekti saamine võistluselt kaheldav.

Kuna Kultuurikatel on põnev ja arhitektidele huvi pakkuv objekt, ei karda eestseisus osavõtjate vähesust, mistõttu ei peetud ka otstarbekaks korraldada ainult kutsutud osavõtjatega konkurssi. Oldi seisukohal, et võistlus peaks olema avalik.

---

18. veebruaril toimub Radisson SASi hotelli konverentsisaalis EKA teaduskondade ja loomeliitude ümarlaud. See kutsutakse kokku seminaride raames, mille varasemates etappides on EKA uurinud ja kaardistanud ettevõtjate ja tööandjate ootusi oma lõpetajate pädevuse kohta (vabad kunstid, disain, arhitektuur, kunstiteadus ja restaureerimine). Ümarlauavestlusel soovib EKA saada teavet, millised on võimalused rakendada oma vilistlasi ja üliõpilasi loomingu- ja tööprotsessis. Praegu minnakse EKAs üle väljundipõhistele õppekavadele, mistõttu avaneb peagi võimalus otseselt arvestada õppekvaliteedi parendamisel loomeliitudelt saadud tagasisidega.

T. Laigu andis teada, et arhitektuuri kvantitatiivuuringu põhjal on arhitektuurifirmad rahulolematud koolipingist tulnud arhitekti tehniliste oskustega. Samast uuringust selgus, et EKAst tulnud arhitektide loomingulisi oskusi hinnatakse võrreldes teiste koolide lõpetajate oskustega palju kõrgemalt. Õpetamise kvaliteedi tõusu parendamise nimel tuleks T. Laigu arvates suunata arhitektuuriharidusse senisest hulga rohkem raha (õpperuumide, programmide, õppejõudude palkade jm tarvis).

Eestseisus määras ümarlauast osa võtma I. Volkovi, K. Vellevoo ja I. Raukase.

12. veebruar

EALi ÜLDKOGU KOOSOLEK
(Kumu konverentsisaalis)

EALi ESIMEHE IKE VOLKOVI TERVITUS JA AVASÕNAVÕTT

I. Volkovi ettekande terviktekst:

„Aasta tagasi seisin ma üllatunult, häbelikult ja alandlikult siinsamas teie ees. Meenusid Marcus Aureliuse sõnad: ülesvisatud kivile pole allakukkumises midagi halba ega üleslendamises midagi head.

EAL pole asi iseeneses.

EAL on suveräänsete loojate liit, kelle liikmeid ühendab arhitekti üllas nimi. Me esindame ühte väärikaimat, silmapaistvaimat elukutset. Me esindame isiksusi, ehitusmeistreid, kes loovad ajas püsivaid väärtusi. Esindame selles iseennast, hoolimata usulisest, parteilisest, rassilisest ja soolisest kuuluvusest, hoolimata majanduslikust käekäigust ja ettevõtlusvormist.

Hooned on kaks kolmandikku rahvuse rikkusest, neis veedab kodanik vähemalt kaks kolmandikku oma elust. Ehituskunsti õitseajad langevad ühte kõrgetest ideedest kantud üldkultuuri tõusu aegadega. Eks inimkonna arengulugu on samuti ikka arhitektuuristiilide kaudu määratletud, samas kui teised kunstid neid vaid tõlgendavad ja ümber jutustavad.

Samas osalevad arhitektid väga suures äris koos materjalitööstuse ja arendusega.

On innovatsiooniaasta. Räägime e-riigist, saame IT-maaks, olen lugenud. Samas justkui unustame, et IT on vaid vahend millekski.

On piirideta maailma, piirideta arhitektuuri aeg. Võiksime Eesti ehituskunstist samuti ekspordiartikli kujundada – riik peaks toetama arhitektide osalemisi rahvusvahelistel võistlustel, aitama publitseerida tutvustavaid materjale, tellima ideid võistluste kaudu. Kuulama õigel ajal asjatundjaid.

Itaalias on 194, Taanis 165, Eestis 54 arhitekti 100 000 elaniku kohta.

Meie liidust on välja kasvanud arhitektuuritriennaal, rahvusvahelised suhted ja koostöö, perioodilised väljaanded, seadusandluse ja erialaste juhtnööride ettepanekud, võistlused, näitused ja ka näiteks arhitektuurimuuseum. Viimasena asutasime arhitektuurikeskuse, millest räägime täpsemalt hiljem. Toimib koostöö Kultuurikatlaga, Tallinna linnaga kultuuripealinna raames.

Oli viljakas arhitektuuriaasta. Näitused, väga menukad välkloengud, esinemine Veneetsias, maakonnapäevad. Koostöö EKAga (kahjuks ei kohta loengutel eriti arhitekte).

Kontor Ingridi juhtimisel on hämmastavalt tubli ja põhjalik, olen siiras vaimustuses.

Eestseisus käis koos regulaarselt, eriti tänan Eva Hirvesood, Andres Levaldit, Kalle Vellevoogu, Marika Lõokest, Illimar Truverki, Mai Sheini, loomulikult suure vaeva nägijaid Inga Raukast ja Indrek Allmanni. Ülevi Eljand kaugelt maalt, Pere ja Luhse oma soliidsel moel on ikka mõtteid avaldanud.

Oleme asju ajanud ministeeriumides, asutustes, sõna sekka öelnud seaduste ja riigi struktuuride korrastamises, autorikaitse probleemides, hariduse temaatikas, paraku pole momendil ilmselt kellelgi aega teemadesse põhjalikult süveneda. Aga tegutseme edasi.

On olemas valitsuse poolt heaks kiidetud arhitektuuripoliitika, ent puudub strateegia. Seadusandlus ja kompetents on pihustunud eri ministeeriumide ja riigiasutuste vahel, seadustes esineb vastuolusid. Selle kõigega peab tegelema järjepidevalt. On ka tegeletud.

Kutsekoda on jalad alla saanud.

Ajavahemikus 2005–2008 on välja antud ***80 volitatud arhitekt V*** *kutsekvalifikatsiooni,* ***22 volitatud arhitekt IV*** *kutsekvalifikatsiooni ja* ***13 arhitekt III*** *kutsekvalifikatsiooni.*

Tuleb jõulisemalt Ehituskunstist kõneleda.

Täna tunnustame nii ühte korraldajat kui ka ühte valgustajat.

Ammune unistus – noore arhitekti tunnustamine ja tema silmaringi avardamine – on tänu missioonitundega tarkadele meestele teoks saanud.

Esimene taotlus noore arhitekti sektsiooni astumiseks on rahuldatud, aktiivsed on seenioride ja Pärnu sektsioon.

Et meelest ei läheks: taastame nõukojad otsustajate, linnavalitsuste või volikogude juures.

Me oleme väike rahvas, meil pole mitutsada kompetentset vaba arhitekti igasse valda ja linna. Pole ka asjatundlikke otsustajaid. Püüame muuta tegevuse loogiliseks ja mõtestatuks, arutleme seadusandjatega planeeringute mõtte ja sisu üle.

Eestseisus on olnud väga konstruktiivne. On koostööd tehtud, selgitatud. Ettepanekuid vormistatud. Seltsielu edendatud – suvepäevad, näituste avamised, presentatsioonid. On võistlusi korraldatud, hindamiskomisjonides osaletud.

Teoks on saanud näituste ringreisid. Need jätkuvad.

Raskel ajal on vaja analüüsida projekteerimise hinnasüsteemi kujunemist. On lubamatu, kui tehakse kvalifitseerimata spetsialisti poolt eeldatavasti mittelegaalse tarkvaraga teostatavale projektile maksusäästlikke hinnapakkumisi.

On lubamatu, et ehitusprojekte ja planeeringuid koostavad erihariduseta inimesed ja firmad. Valdkonnast puudub ülevaade ka vastutavatel ametkondadel. EAL on probleemile korduvalt tähelepanu juhtinud.

EALi rahastamisest – väga tähtis ja meist kõigist sõltuv komponent on liikmemaks, mille võlgnevus on mitusada tuhat krooni. Üür ja elekter aga vajavad maksmist. Kulka rahad vähenevad, ministeeriumid on kraanid lukku keeranud. Aga jätkama peab, projektijuhid veedavad magamata öid, veenavad firmasid, et planeeritud sündmuste tarvis raha leida. Ehitusmaterjalide tootjad on juba täna riigilt abi taotlenud, neist meile mõeldavaid partnereid enam pole.

On tugevdatud sidemeid Eesti Projektbüroode Liiduga, ehitusettevõtjatega – osaletud näiteks puit- ja betoonehitiste konkurssidel. Koos istutud planeerijate ja maastikuarhitektide ühendustega, kõrgkoolidega, ministeeriumidega.

Ettevalmistamisel on rahvusvaheline konverents „Riik kui kodu", mis jälle hetkeks tõstab meid maailmakaardile. Loodame, et sellega saab hakkama ka uus Eesti maailmanäituse paviljon Shanghais, mille lahendust praegu võistlusel otsitakse.

Laual on paks mapp paberite ja protokollide ja kirjade ja tegevuste kirjeldustega. Ei hakka teid rohkem koormama.

Jõudu, hääd kolleegid.

Juba professor Kuusik ütles, et arhitektuur on vanade meeste kunst. Märkimisväärsed juubelid olid aasta algul Dmitri Brunsil ja Voldemar Herkelil.

Aga täna on eriti rõõmus hetk –
juubel on arhitekt Olga Kontšajeval.

Õnnitleme kolleegi, daami üle 20!"

Ü. STÖÖRI ETTEPANEK

I. Volkov luges ette EALi liikme Ü. Stööri kirja ettepanekuga korraldada EALi üldkogu koosolekuid edaspidi kevadisel ajal – mais, kui päevad on pikad ja Kadrioru park õites. Ü. Stöör palus ettepaneku panna üldkogul hääletamisele, seda ka tehti. Enamik kokkutulnuist toetas Ü. Stööri ettepanekut. I. Volkov lubas ettepanekut kaaluda ja võimalusel hakata korraldama EALi üldkogu maikuus.

MÖÖDUNUD AASTA KOKKUVÕTTED JA PLAANID UUEKS HOOAJAKS

I. Mald-Villand, EALi direktor

I. Mald-Villandi ettekande slaidiesitlusega on võimalik tutvuda EALi koduleheküljel. Kutsekvalifikatsiooni käsitleva slaidi juures selgitas I. Mald-Villand teemat ka lähemalt: *„Kuna tundub, et arhitektide seas pole täielikult aru saadud, miks on vaja kutsekvalifikatsiooni, kui diplom on juba niigi taskus ning MTRis ja EALiski liikmena kirjas, siis selgitan seda teemat siinkohal veidi.*

Arhitektide kutsekvalifikatsiooni süsteem kehtib sarnastel alustel nagu arstidel, treeneritel, proviisoritel jne. Põhimõte tuleneb ELi kvalifikatsioonidirektiivist, mis Eestis rakendub kutseseaduse kaudu.

Kutsekvalifikatsiooni eesmärk on määrata arhitekti vastutusulatus ja tagada seeläbi ehitatud keskkonna kvaliteet – otse koolipingist tulevat arsti ei saada ju ka keegi vastutusrikast operatsiooni tegema ja selle tulemuste eest vastutama. Samuti ei saa just koolipingist tulnud arhitekt vastutada pilvelõhkuja projekteerimise eest. Kutsekvalifikatsioon tähendab kogemust ja kvaliteeti.

Ja kuigi Eesti Arhitektide Liit koondab endasse samuti väga paljusid tipparhitekte, ei ole liitu kuulumine siiski seaduse kohaselt kutsealase pädevuse garandiks. EAL annab pigem võimaluse olla pidevalt arhitektuurialase info liikumise juures ja rakendada ühist potentsiaali ühiskonnaga suhtlemisel.

Meil on hea meel tõdeda, et meie aastatepikkused pingutused koos teiste liitudega on viimaks ka tulemuseni viinud – suvel 2009 peaks ehitusseaduse muudatuse kohaselt algama kaheaastane üleminekuaeg seadusemuudatuse täielikule jõustumisele, muudatuse järgi peab vastutaval spetsialistil olema projekteerimiseks,

ehitusuuringute tegemiseks, omanikujärelevalve või ehitusprojektide või ehitiste ekspertiiside tegemiseks antud kutsekvalifikatsioon kutseseaduse tähenduses, mille kohaselt isik korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle töö eest." (Kahjuks peame nüüd tõdema, et viimases lõigus mainitud protsess on peatatud. – I. M.-V., 27.02.09)

2008. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDE KINNITAMINE

R. Tabri, revisjonikomisjoni esimees

R. Tabri luges ette revisjonikomisjoni otsuse EALi 2008. aasta majandusaasta aruande kohta.

Üldkogu kinnitas selle.

EALi 2008. a majandusaasta aruandega on võimalik tutvuda EALi kontoris.

MÕTTETALGUD TEEMAL „MIS ON ARHITEKTUURI SÕNUM PRAEGUSES ÜHISKONNAS?"

Moderaatorid
I. Allmann, EALi aseesimees
R. Nõlvak, „Minu Eesti" eestvedaja

Mõttetalgute lähtekoht:

Ühiskonnas toimuvad mitmesugused protsessid. Nendega võib minna kaasa, püüdes üldises voolus olles leida õige suund. Võib ka ise protsesse algatada ning muuta selle kaudu ühiskonda.

Arhitektidena meeldib meil mõelda endast kui protsesside algatajast. Aeg-ajalt saabub siiski hetk, mil tõmmatakse joon alla. Kriitilise pilguga endasse vaadates tuleb küsida, mis on meie sõnum ühiskonnale. Kas me ikka oleme protsesside algatajad või proovime kehvas protsessis kaasa ujudes lihtsalt „ilusaid maju" joonistada? /I. Allmann/

I. Allmann pakkus kokkutulnutele slaidiprogrammi taustal irriteerivaid ja mõtteid virgutavaid ideid.

Olulisus ja ühiskondlikud kokkulepped

Viimasel 15 aastal on seadusi märkimisväärselt täiendatud – minnakse üle euronormidele, igasugu standardeid ja määrusi kerkib nagu seeni pärast vihma. Neist on saanud vaieldamatult mõjusaim tööriist arhitektide tegevuse suunamisel. Kaaludes loodavat keskkonda mõjutavaid seadusi, võib väita, et tugevaim neist on ranna- ja kaldakaitse seadus. Selle piirangutest kõrvalekaldumist võib lubada vaid ministri eriloal. Seadusega on kehtestatud veekaitsevöönd, mille üheks tugevaimaks põhjenduseks on kõlanud hoonestuse kaitse üleujutuste eest. Tõenäoselt ei viibinud selle seaduse loome juures ühtegi arhitekti, kes oleks tuletanud meelde, et hooneid ei kaitse üleujutuse eest mitte kaugus, vaid kõrgus veepinnast. Vee võimaliku reostamise aspektist ei räägi tänapäeval kõva häälega isegi mitte keskkonnakaitsjad – ilmselt on kõik mõistnud, et see on tehniliselt lahendatav küsimus. Vanasti olime meie, eestlased, rannarahvas. Kui me nüüd oleme pimedalt seaduskuulekad, siis unustagem eilne!

Veel laiemalt vaadates on tekkinud suisa uutmoodi ühiskondlikud kokkulepped. Keskkonna pea ainsateks väärtusteks peetakse järjest enam looduskeskkonna peaaegu täielikku puutumatust inimtegevusest. Kas nii jätkates leiame varsti, et looduse kaitsmiseks loodud meetodid marginaliseerivad Eestis inimtegevusega loodava keskkonna? Alles jääb ehk vaid üks, taas kord ühiskonna poolt kokkulepitud vormel – muinsusväärtus. Ehitis või keskkond muutub väärtuslikuks alles siis, kui ta on saanud 70 aasta vanuseks ning parimal juhul on varemeis. Tulemuseks on, et ka praegu hävib rohkem väärtusi, kui me jõuame neid taastada.

Metoodikad ja meetodid

Eeltoodut summeerides võib väita, et tuleks hakata tutvustama uut, põllumajandusest tulenevat planeerimismeetodit – kaotada ära vähe(m)väärtuslik ja uusvääristada maa näiteks rapsi külvates! Viimane aeg on pöörduda tagasi Archigrami visioonide juurde, surudes inimesed kokku võimalikult tihedatesse struktuuridesse, mida siis vastavad ministeeriumid kontrolliksid ja ohjeldaksid neist põgenikke, teisitimõtlejaid. Metoodika universaalsuses võib veenduda tutvudes muu hulgas näiteks Vincent Callebaut Architecturesi töödega.

Eestile uus pealinn!

Ehk teeks Eestile hoopis uue pealinna? Tuleb välja, et selline mõte liigub ühiskonnas juba aastaid ringi. Pooletunnise internetis surfamise käigus leiab temaatilisi mõttearendusi küllalt palju. Autorid on erinevad. Võib väita, et see on kõiki ühiskonnakihte läbiv mõte.

Kolmnurk arhitekt-tellija-arendaja

Arhitektide erialalt vaadates on sajandeid eksisteerinud kolmnurk arhitekt-ehitaja-tellija. Viimased paar aastakümmet on toonud arhitektuurimaastikule mitmeid muutusi. Üks olulisimaid on tõenäoselt tuntud kolmainsuse tellija–arhitekt–ehitaja järjekindel muundumine. Esmalt asendus meile tuttav tellija kuskilt tundmatusest ilmunud tegelase – arendajaga. Seejärel algas arendaja ja ehitaja kokkusulamine. Kriitiliselt võib tõdeda, et hoomamatult on isemõtlejaks koolitatud arhitekt muutunud puuduliku keskkonnaalase ajalooga arendaja käepikenduseks. Seega – kvaliteetse keskkonna garandiks olnud kolmainsus on asendunud vaid ühe mänguri, arendaja/ehitajaga, ning viimase juhitud protsessidega. Kas sammume uljalt edasi?

Milline on arhitekti tulevik? Kas eelnevalt räägitu/näidatu ongi nii väga utoopiline?!

R. Nõlvak (2009. a mais toimuvate üle-eestiliste mõttetalgute algataja): Meil pole ühiskonnas usaldust riigikogu, rahva ja valitsuse vahel. Puudub hoolivus. Lisaks rahale on veel olulisi asju. Mis suunas edasi liikuda nüüd, kui raha napib? On vaja leida lahendusi elu edasi elamiseks. Praegu on Eesti riigis maad võtnud vaimne tardumus (regulatsioonid Brüsselist jne). Avalikul ruumil on meie ühiskonnas väga oluline ülesanne – kes otsustab selle planeerimise üle? Kas otsused tuleks vastu võtta kabinetis või laiema avalikkuse ees? Kas arhitektid ei võiks olla otsustajate rollis? Kutsun kõiki üles osalema mais toimuvatel mõttetalgutel, mis korraldatakse vähemalt 400 kohas üle Eesti ja mida on võimalik Skype'i vahendusel jälgida. Talgute eesmärk on tekitada õlg õla kõrval mõtlemise mõiste. Tekitada tööriist, et üheskoos probleeme lahendada. Milliste ideedega võiksid arhitektid mõttetalgutel välja tulla?

I. Volkov: Kas mõttetalgutel avaldatavad ideed ei too kaasa negatiivseid netikommentaare? Või peaks ideede väljapakkumine käima anonüümselt?

R. Nõlvak: Mõttetalgud toimuvad füüsilistes kohtades – rahvamajades, muuseumides jne. Talguid on võimalik jälgida ka interneti teel, et kõik saaksid neist soovi korral osa. Seega on ideede väljapakkumine avalik, kuid ega anonüümses vormis saagi asju ajada. Mõttetalgute tulemusel sünnib vikilaadne asi. Mõttetalgute eel püütakse üles ehitada n-ö teadmistepuu.

I. Volkov: Positiivse näitena võib teemaga seonduvalt välja tuua sõnavõtmise Kalamaja detailplaneeringu vastu. Ent arhitektid on sageli lõhestunud isiksused: oma projekti kaitstes räägivad üht juttu, oma ideid ja üldisi seisukohti kaitstes aga hoopis teist juttu.

Veel üks samalaadne kogemus arutelust Nõmme kui miljööväärtusliku ala kaitsmise ja säilitamise teemal: kõik koosviibinud olid Nõmme miljööala kaitsmise küsimuses üht meelt seni, kuni asi läks nende endi kruntide jagamiseni (teatavasti ei ole lubatud Nõmmel kuni 600 m² suuruseid krunte jagada). Seni räägitakse õiget juttu, kuni probleem ei puuduta inimest konkreetselt.

R. Nõlvak: On vaja arusaama, et asi läheks inimesele nii korda, et ta on nõus loobuma oma isiklikust huvist. Tahaks pakkuda demokraatlikku platvormi.

L. Lapin: Rahva arvamuse arvestamisega olen eri meelt. Rahvas armastab väga lihtsaid lahendusi. Näiteks kui tõstatada küsimus, kas taastada surmanuhtlus, siis suur osa rahvast kiidaks tõenäoliselt takka. Rahva arvamusega tuleb olla väga ettevaatlik.

R. Nõlvak: Tahaks demokraatia viia õigele tasemele. Usun, et inimesed pole lollid.

L. Lapin: Mitte lollid, aga manipuleeritavad. Kunstnikud demokraatiat ei tee.

J. Huimerind: Me (arhitektid) pole nii rikkad, et saaks oma mõtteid vabalt jagada. Kui hea mõte läheb lendu, läheb see kaduma.

L. Lapin: On vaja panna toimima mehhanism, kuidas meie mõtted jõuavad otsustajateni. Kui inimene pääseb võimule, peab ta hakkama rahvast teenima.

I. Allmann: Kolleegid! Mis oli minu sissejuhatuse mõte? Kui meie, arhitektid, keda on ühes kesklinna majas põlvkondade kaupa püütud koolitada mõtlevateks inimesteks, jääme vait, siis kes võtab vastutuse, kui tulevik ei ole kaugeltki selline, nagu me oleme seda ette kujutanud. Mitte ükski teine eriala ei suuda täita seda sünteesivat ja uut loovat rolli, mis lasub meie õlgadel. Kutsun teid kõiki üles mitte klammerduma oma mõtete külge, hoides neid ainult enesele, vaid astuma julgelt esile ning ütlema välja oma seisukohta ühiskonnas toimuvates protsessides. Kui vaja, siis võitlema. Kutsun üles osalema peatselt üle Eesti peetavatel mõttetalgutel ja ütlema välja oma kaalukas professionaali sõna. Kutsun üles mõttetalgutel tekkivat teabekogumit kasutama kui isemoodi avatud platvormi sisendit tulevaste otsuste langetamisel.

Ajanappusel jäi arvamustevahetus kahetsusväärselt lühikeseks.

NOORE ARHITEKTI PREEMIA 2008 KÄTTEANDMINE

Slaidiprogrammi vahendusel tutvustati noore arhitekti preemia nominente ja nende töid.

Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves kuulutas välja noore arhitekti preemia 2008 saaja, kelleks osutus **Siiri Vallner**.

T. Pruuli, GoTraveli nõukogu esimees:
Miks üldse otsustasime ettevõtmisele õla alla panna? Sellel on egoistlik põhjendus: me tahame, et meie ümber oleks ilu, et meie kodu oleks ilus, et Eesti inimesel oleks hea kodus olla. Sellel hea-olemisel on palju komponente, mis tulenevad inimestevahelistest suhetest. Aistingud meeleoludeks võtame aga meid ümbritsevast keskkonnast. Arhitektuur ümbritseb meid iga hetk iga päev. Arhitektuur on kõige sotsiaalsem kunst, millele võib konkurentsi pakkuda vaid filmikunst. Samas on inimesel alati valida, kas vaadata filmi või mitte. Arhitektuur on tavainimese esmavajadus. Arhitektuur läbib kogu ühiskonda.

Kui Heldur Meerits tuli välja noore arhitekti preemia väljaandmise mõttega, pidas ta preemiaks sobivaks just maailmareisi, tuues põhjenduseks oma isikliku kogemuse, mille ta oli saanud Barcelonas Mies van der Rohe paviljoni imetledes. Miks siis otsustasime premeerida noort arhitekti maailmareisiga? Põhjus on väga lihtne: on ju nii palju fantastilisi ehitisi ja oleks võimas, kui noored arhitektid saaksid neid oma silmaga vaadata. Muidugi on ka meie arhitektuur väga rahvusvaheline, kuid on veel arenguruumi. Väga tähtis on just kohalolekutunne. Reisidelt saadud elamused ja kogemused on unustamatud. Loodame, et noore arhitekti preemia väljaandmisest saab pikaajaline protsess. Meile on oluline, et arhitektuuriküsimused oleksid ühiskonda erutavate-ärgitavate küsimuste hulgas. Praegu on see kindlasti nii – avalikkuse huvi on märgatav, seda tõendab nii meedia kui ka presidendi kohalolek. Edu kõikidele nominentidele!

I. Raukas, žüriiliige:
Žürii oli otsuse tegemisel väga üksmeelne, kuigi otsust langetada oli raske, sest kõik kandidaadid on tugevad. Kutsun seekordseid nominente üles esitama oma kandidatuur noore autori preemiale ka järgmisel aastal.

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU 2008. AASTA TEENETEMEDALITE KÄTTEANDMINE

Nagu juba traditsiooniks kujunenud, annab EAL teenetemedali publitsistile ja tellijale, tänavu siis 2008. aasta parimaile.

Parim publitsist 2008 – Margit Mutso arhitektuuri mitmekülgse ja laiahaardelise kajastamise eest.
M. Mutso on seitsme arhitektuurifilmi „Maja 2002–2007" käsikirjade autor ning tõstatanud meedias korduvalt mitmeid linnaehituslikke probleeme.

Parim tellija 2008 – Tartu linn, linnaarhitekt Tiit Sild, innovatiivse ja kõrgekvaliteedilise arhitektuuri edendamise eest.
Lotte lasteaed (arhitektid Siiri Vallner, Indrek Peil), korterelamu Emajõe ääres Karlova külje all (arhitektid Thomas Pucher ja Alfred Bramberger), Tartu hotelli juurdeehitis (KOKO Arhitektid), Kroonuaia kool (arhitekt Ralf Lõoke), Eesti Rahva Muuseum (arhitektid Tsuyoshi Tane, Dan Dorell, Lina Ghotmeh), Tigutorn (arhitektid Vilen Künnapu, Ain Padrik) ja Tartu spordimaja (arhitektid Eero Palm, Moonika Liias).

19. veebruar

Eestseisus pidas vajalikuks teha Standardikeskusele ettepanek kõrvaldada standardi „Loomulik valgustus elu- ja bürooruumides" punkti 5.2.2.2 alt järgmised raamnõuded:

- Minimaalne distants tiheasustusega piirkonna (linna keskuste) esimese korruse eluruumi põhiakna ning tööruumide akende eest vastasmajani nii samal kui naaberkrundil peab võrduma ruumi põrandast mõõdetuna vastasehitise kõrgusega, kuid ei tohi olla väiksem kui 8 m.
- Vabadel aladel (vabaplaneeringulistel aladel linnas, kus senini ei ole ehitisi) peab see distants olema vähemalt võrdne vastasehitise kolmekordse kõrgusega.

Kuna mitu ametit, sh tervisekaitseamet, lähtuvad standardist kui kohustuslikust dokumendist, muudavad eelmainitud nõuded projekteerimise ja ehitamise kesklinnas võimatuks ja nende järgimine ei ole linnakeskkonnas mõeldav.

EAL tegi Kutsekojale ettepaneku hakata välja töötama planeerija kutsestandardit. Seda koostama hakkava töörühma rahastamiseks otsustai teha kulkale rahataotlus.

T. Laigu sõnul on ka maastikuarhitektidel ja sisearhitektidel koostatud oma kutsestandard, kuid siiani ei ole ühtegi kutsetunnistust välja antud. T. Laigu tegi ettepaneku, et EAL võiks oma kutsekomisjoni koosseisu kaasata nii maastiku- kui ka sisearhitektide esindajad ning hakata välja andma ka maastiku- ja sisearhitektide kutsekvalifikatsiooni.

Tekkinud on küsimus, kuidas toimida ACE'i 2009. a liikmemaksu tasumisel. Võimalikud variandid:

- üldse mitte maksta,
- maksta sama summa mis 2008. aastal,
- maksta vastavalt EALi võimalustele eelmise aasta summast natuke rohkem.

Otsustati viimase variandi kasuks.

Eestseisus, vaadanud läbi A. Strusi EALi liikmeks astumise avalduse ja esitatud tööde kausta, otsustas üksmeelselt A. Strusi liidu liikmeks vastu võtta.

Eestseisus, vaadanud läbi Tomomi Hayashi EALi liikmeks astumise avalduse ja esitatud tööde kausta, otsustas üksmeelselt T. Hayashi liidu liikmeks vastu võtta.

I. Mald-Villand teavitas eestseisust A&A Kinnisvara OÜ soovist korraldada õpitoa vormis arhitektuurivõistlus, kuhu on kutsutud kolm Eestis registreeritud arhitektuuribürood ning üks Austria arhitektuuribüroo. Võistluse eesmärk on leida Mäe MÜ-le Rae vallas Järvekülas arhitektuurne lahendus passiivmaja standardile vastavate ridaelamute projekteerimiseks ja ehitamiseks. Võistluse tulemusel saadava kontseptsiooni alusel soovitakse ehitada Eesti esimene passiivmajade rajoon.

Võistlustingimuste praegusesse versiooni on juba tehtud I. Mald-Villandi parandus- ja täiendusettepanekud. A&A Kinnisvara OÜ palub EALil määrata võistluse žüriisse kolm arhitekti ning võimaluse korral anda kulkale saatmiseks soovituskiri.

Kuna passiivmajade projekteerimine ja ehitamine on Eestis uus nähtus ja arhitektidel selles valdkonnas praktilisi kogemusi pole, peab eestseisus äärmiselt vajalikuks, et võistlusest osavõtjad, vältimaks kogemuse puudumisest ilmneda võivaid projekteerimisvigu, saavad õpitoas sellealast koolitust juba projekteerimisfaasis. Kulkale otsusti saata soovituskiri võistluse korraldamise toetamiseks. Õpitoa-arhitektuurivõistluse žüriisse määrati I. Allmann, M. Shein ja U. Luure.

Eestseisus tutvus keskkonnaameti tellimusel koostatud dokumendiga „Linnapuude istutustööde teostamise nõuded Tallinna linnas".

Eestseisus on seisukohal, et dokumendist tuleks välja võtta punkti 2 esimene lause, mis sätestab, kes võib haljastusprojekti koostada. Seda põhjusel, et see küsimus ei kuulu otseselt kõnealusesse dokumenti. Probleem on aga laiem ning vajab tõsisemat arutelu. Ollakse arvamusel, et haljastusprojekti koostamise õigus Tallinnas ja teistes Eesti linnades peaks olema nii maastikuarhitektil kui ka maastikukujundaja lisakvalifikatsiooni omaval arhitektil, kes korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle töö eest. Selliste projektide juurde tuleb vastavalt vajadusele kaasata looduskeskkonda ja taimestikku tundvaid spetsialiste. Leiti, et Eestis tuleb välja arendada maastikuarhitektuurse lisakvalifikatsiooni omandamise, tõendamise ja elukestva täiendõppe süsteem, milles tuleb ühendada kunstiakadeemia linnamaastike õppesuund ning maastikuarhitektuuri õppeasutuste võimalused.

Keskkonnaametile otsustati saata EALi seisukohti väljendav kiri.

T. Tammik kavandab Jaani Seegi paviljonis korraldada arhitekt A. Murdmaa loomingut kajastava ja tema 75. sünnipäevale pühendatud juubelinäituse ning anda välja sellekohase kataloogi. T. Tammik esitas eestseisusele näituse korraldamise ja kataloogi väljaandmise eelarve, mille alusel taotleda kulkalt toetust. Eestseisus leidis, et A. Murdmaa looming on jäänud siiani vääriva kajastuseta ning pidas T. Tammiku algatust igati tervitavaks. Kulkale otsustati saata vastavasisuline soovituskiri.

19. märts

Seoses ehitusprojektide läbivaatamisega keskkonnaametnike poolt tegi EAL keskkonnaametile ettepaneku korraldada ehitusprojektide ühisarutelu. Lepiti kokku, et arutelul 26. märtsil keskkonnaametis esindavad EALi I. Volkov, I. Allmann ja T. Laigu.

Ettepaneku ühisaruteluks samal teemal on EAL teinud ka muinsuskaitseametile. Otsustati, et arutelul 7. aprillil muinsuskaitseametis esindavad EALi I. Volkov, P. Pere ja M. Shein. Peeti vajalikuks enne arutelu läbi mõelda muinsuskaitseametile edastatav sõnum. Kindlasti tuleks teha ettepanek seada linnavalitsuse juurde sisse miljööosakond. Peeti vajalikuks, et arutelul osaleks ka Tallinna kultuuriväärtuste ameti esindaja.

T. Paaver tutvustas eestseisusele justiitsministeeriumile pakutava uue seaduse kontseptsiooni ja struktuuri. Suur tõenäosus

on, et ehitusseadus ja planeerimisseadus, mis praegu kehtivad, tühistatakse ja võetakse vastu uus seadus – teatavasti tegeldakse justiitsministeeriumis ehitus- ja planeerimisõiguse kodifitseerimisega. Kuna justiitsministeeriumi töösse ei ole seni arhitektkonda kaasatud, koostab T. Paaver Kultuurkapitali toetusel võimaliku uue seaduse ettepanekut: eesmärk on luua uus seadus nii, et see käsitleks ehitatavat keskkonda terviklikult ning suunaks protsesse võimalikult kvaliteetse ruumilise arengu poole. T. Paaver töötab põhimõtteliselt omal algatusel. Tema tööle on positiivse hinnangu andnud ka erinevates riigistruktuurides töötanud ja tunnustatud avaliku õiguse spetsialist Ü. Madise. T. Paaveri sõnul tuleks püüda seaduseelnõu valmis saada 2009. a sügisel. Samal ajal on eraldi koostamisel kontseptsioon arhitektuurivoliniku teema kohta, mis tuleks muidugi hiljem seaduse kontseptsiooniga ühendada.

Eestseisus kiitis T. Paaveri töö seaduse struktuuri koostamisel heaks ja pidas oluliseks, et see jõuaks justiitsministri kätte. Viimases on Ü. Madise lubanud kaasa aidata.

L. Põdra sõnul on justiitsministeeriumi juures koos käiv kodifitseerimise töörühm lubanud kaasata seaduse koostamisse teatud staadiumis ka eksperte. Seni seda tehtud ei ole, kuid loodetavasti tehakse. L. Põdra on kodifitseerimise töörühma teavitanud T. Paaveri tööst ning saatis seaduse struktuuri ettepaneku töörühmale edasi.

Oldi seisukohal, et parlamendis praegu esimesel lugemisel olev planeerimisseaduse muutmise seaduse eelnõu sisaldab mitmeid sisulisi küsitavusi. Arusaamatuks on jäänud, miks üldse tegeldakse sellise eelnõuga praegu, kui käib kodifitseerimine ja uue seaduse ettevalmistamine. Eelnõu teksti koostamisel ei ole arvestatud ettepanekuid, mida Tallinna linnavalitsuse ametnikud on erinevatel aegadel teinud.

Otsustati, et planeerimisseaduse muutmise seaduse eelnõuga tegelenud komisjoni liikmed A. Levald, L. Põdra ja T. Paaver tutvuvad süvitsi selle seaduseelnõuga ja eelnõu kohta tehtud E. Männi analüüsiga ning kujundavad seejärel EALi seisukoha eelnõu kohta.

Kuidas saaks EAL olla toeks majanduskriisi ajal raskustesse sattunud liidu liikmetele?

Toetusvõimalused:

1) kultuuriministeeriumist loomeliitude seaduse alusel eraldatav raha;
2) luua tööbörsi meililist, kuhu EAL saadab tasuta kõik väiksemad tööpakkumised, samuti saavad arhitektid selle vahendusel teavitada projekteerimistöödest, mis on saadaval, aga mida ise teha ei jõuta.

Kuulutused, mille avaldamise eest EALile makstakse, saadetakse üldlisti.

T. Laigu sõnul on kriisikava välja töötanud ka Iiri Arhitektide Liit ning selle eesmärk on pakkuda arhitektidele projekteerimise asendustegevusi (ekskursioonide ja koolituste korraldamine jms). Austrias pidavat olema väga populaarne arhitektide osalemine uurimistöödes.

Eestseisus kiitis BOSi põhimääruse põhimõtteliselt heaks. Vältimaks selle sattumist vastuollu EALi põhikirjaga ja teisi võimalikke juriidilisi probleeme, peeti vajalikuks, et põhimääruse vaatab üle pädev jurist (sektsiooni omafinantseeringul).

T. Laigu tegi märkusi ja parandusettepanekuid EALi koostatavate ekspertiiside juhendi kohta. Otsustati, et EALi ekspertiisid peaksid olema avalikud, v.a juhul, kui tellija ja EAL ei lepi kokku teisiti, ja et ekspertiisile kirjutab alla küll EALi esimees, kuid koostajate nimed peavad kajastuma ekspertiisi tekstis. T. Laigu ettepanekuid aktsepteeriti.

Kultuurikatla arhitektuurse idee võistluse lähteülesande koostanud K. Komissarov ning Tallinna kultuuriväärtuste ameti projektijuht Y. Karu-Veskioja tutvustasid eestseisusele lähemalt võistluse sisu. Tallinna kultuuriväärtuste amet soovib korraldada riigihanke kontekstis avaliku arhitektuurse idee võistluse, et saada Tallinnas Põhja pst 27a krundil asuva katlamaja rekonstrueerimise projekt. Võistluse kaudu soovitakse saada hoone parim mahuline ja kontseptuaalne lahendus ning leida isik, kellelt võistluse peakorraldajal on õigus pärast võistlust tellida võidutöö alusel hoone arhitektuurne rekonstrueerimisprojekt, seega kellega koos osaleda aktiivselt ehitusprotsessis. Rekonstrueerimisprojekti koostamiseks vajalikud lepingud sõlmitakse Tallinna kultuuriväärtuste ametiga. Võistlejad peavad leidma lahenduse Kultuurikatla kokkupandud ruumiprogrammile. Tööde teostamiseks anti aega üks kuu.

Eestseisus oli nõus võistlustingimused tasuta läbi vaatama. Kuulanud ära eelkõnelejad ja mõistes vajadust kompromissiks EAL põhimõtete ja Katla võimaluste vahel, tegi eestseisus ettepaneku pikendada võistlustööde tähtaega esialgse ühe kuu asemel vähemalt 1,5 kuuni. Võistlustöö esitatava mahu hulka soovitati lisada plaanid 1:400-le ja formaadiks määrata planšetid. Tehti ettepanek korraldada üheaegselt nii ideekonkurss, peatöövõtu hange kui ka eri osade hange, et kõik kolm osapoolt leitaks ühel ajal ja tööga saaks kohe pärast konkursi lõppu peale hakata.

Žürii liikmeteks soovitati järgmisi arhitekte: Ü. Mark, P. Lausmäe (sisearhitekt), P. Pere, A. Alver ja A. Ojari (sh kolm arhitekti + üks varuliige). Kultuurikatel lubas ise võtta ühendust väljapakutud žüriiliikmetega.

Vaadanud läbi Ü. Kunnuse EALi liikmeks astumise avalduse ja esitatud tööde kausta, otsustas eestseisus üksmeelselt Ü. Kunnuse liidu liikmeks vastu võtta.

1. aprill

M. Haas tutvustas eestseisusele Pärnu, Aia 30b detailplaneeringut ja Aia 30a detailplaneeringu eskiisi, mis olid arutluse all EALi Pärnu sektsiooni koosolekul 9.03.2009.

J. Kuriksi koostatud Aia 30b detailplaneeringu juures oli Pärnu sektsioon leidnud, et linnaplaneerimise osakond oleks enne selle algatamist pidanud lahendama piirkonna liikluskorralduse. Aia 30b detailplaneeringuga ette nähtud kolmekorruselise hoone mahtu peeti liiga suureks. Nimelt on tegemist muinsuskaitseala kaitsevööndi ja miljööväärtusliku alaga, kus asuvad valdavalt kas ühekorruselised või ühekorruselised ärklikorrusega eramajad. Pärnu sektsioon oli seisukohal, et Aia 30b

hoone tuleks korda teha ja säilitada samas mahus ning rajada sinna näiteks külaliskorterid. See ei oleks vastuolus muinsuskaitseala kaitsevööndi piirangutega ja maja sobituks paremini olemasolevasse miljöösse.

M. Kõrtsi koostatud Aia 30a detailplaneeringu eskiis oli Pärnu sektsioonis tekitanud hämmingut. Küsiti, kuivõrd on põhjendatud selles kohas pseudohistoritsismi ja -juugendi segastiilis hoone ehitamine. Kuna ehitatakse 21. sajandil, siis võiks kavandada äratuntavalt nüüdisaegse hoone. Seda enam, et selles kohas ega ka üldse seal piirkonnas ei ole iial asunud nimetatud stiilides hooneid. Leiti, et aadressile Aia 30a kavandatud hoone on liiga lähedal teele. Et eskiisina kavandatud maja esimesel korrusel asuvad ärifunktsiooniga ruumid, siis oleks parem, kui hoone taandub tänava perimeetrilt. See oleks ka arhitektuurselt parem ja aitaks hoonel paremini mõjule pääseda. Oldi seisukohal, et Aia 30a hoone maht on liiga suur ja nii suure täisehitusprotsendi korral ei ole kinnistule võimalik kavandada haljastust ega parkimist. Pärnu sektsioon oli otsustanud tunnistada Aia 30a eskiis kõlbmatuks.

Kuulanud ära Pärnu sektsiooni seisukohad Aia 30b detailplaneeringu ja Aia 30a eskiisi kohta, toetas eestseisus neid.

Läti Arhitektide Liit palus kirjas EALile, et see esitaks oma esindaja Läti arhitektuuri aastapreemia 2009 määramise žüriisse. Samasuguse palvega kirja said ka Ungari ja Venemaa arhitektide liit. Võistlus hõlmab järgmisi objekte ja valdkondi: uusehitised, maastikud, aiad, üldplaneeringud, projektid, võistlustööd, rekonstrueerimine, restaureerimine, haljastamine, keskkonnakujundus, linnaplaneerimine ja sisekujundus.

Žüriiliikmete reisi- ja majutuskulud tasub konkursi korraldaja. Žürii töötab ajavahemikus 12.–15. maini 2009. Eelmistel aastatel on EALi esindanud K. Paulus, T. Ojari ja M. Mutso. Seekord määrati žüriiliikmeks Ü. Mark, kes andis selleks oma nõusoleku.

Plaanplaan AB kolm endist lepingulist töötajat S. Popkov, E. Liiv ja A. Paladjuk pöördusid EALi poole oma intellektuaalomandi kaitsmiseks. Nimelt oli R. Tabri esitanud kutsekomisjonile volitatud arhitekt IV kutsekvalifiktsiooni taotlemiseks oma tööde loetelu, jättes märkimata nende kui kaasautorite nimed. Väidetavad kaasautorid nõudsid R. Tabrilt oma kaasautorluse tunnistamist ja soovisid teada, kas EAL (kutsekomisjon) on kaasautorluse küsimuses juba otsuse langetanud. Juhul kui R. Tabrile antakse IV kutsekvalifikatsioon, kas võiksid siis ka nemad oma tööde põhjal IV kutsekvalifikatsiooni taotleda?

Tõdeti, et volitatud arhitekt IV kutsekvalifikatsiooni saamine eeldab selle taotlejalt lisaks arhitekti tiitlile (seega peab kutsetaotleja olema kooli lõpetanud) vähemalt kolmeaastast praktilise planeerimise ja/või projekteerimise alast töökogemust viimase kuue aasta jooksul. Seda nõuet arvesse võttes ei saa S. Popkovile, E. Liivile ja A. Paladjukile kindlasti IV kvalifikatsiooni anda.

Eestseisus tunnistas kaasautorluse probleemi keerukust. R. Tabri on esitanud küll kutsekomisjonile avalduse, milles peab võimalikuks arvesse võtta avalduse esitanute soovi olla märgitud kaasautoriks tema poolt kutsekomisjonile esitatud tööde loetelus, kuid samas väidab, et S. Popkovi, E. Liivi ja A. Paladjuki tähelepanu juhtimist on raske nimetada autorluse põhjenduseks ja selle tõendamiseks.

Eestseisus otsustas, et R. Tabrile IV kvalifikatsiooni andmise üle otsustamisel peaks kutsekomisjon võtma vaatluse alla vaid need tööd, kus S. Popkovi, E. Liivi ja A. Paladjukki ei ole kaasautoriks märgitud.

Tehnomeedikumi riigihange – 13 500 m² suuruse hoone põhiprojekt koos kõikide eriosadega ja 35 000 m² suuruse hoone eskiis – võideti u 900 000 krooniga. Eestseisus on seisukohal, et see töö on alla omahinna, mistõttu peaksid EAL ja BOS ses küsimuses kindlasti avaldama avalikku arvamust. Peeti vajalikuks täpsustada riigihankega seotud üksikasju.

Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liit saatis EALile tutvumiseks ja arvamuste avaldamiseks loodava Eesti Ehitise Elukaare Kompetentsikeskuse kontseptsiooni. Loodav kompetentsikeskus – Kinnisvara Ettevõtjate ja Kinnisvaraomanike Maja – oleks ehitus- ja kinnisvaravaldkonna ning kinnisvaraomanike (EKVKO) liitude (partnerite) ühine tegutsemiskeskkond järgmistes võimalikes tegevustes:

- parem omavaheline koordineeritud tegevus ja innovaatiline koostöö TTÜga;
- valdkonna teabe koondamine ja sihtrühmade teavitamine, valdkonna ühise imago ja hääle kujundamine ning standardite ja õigusloome alane koostöö;
- täienduskoolitus, sertifitseerimine, kutseandmine;
- ühiste tugiteenuste korraldamine ehk ühine front office;
- valdkonna ühisprojektide, messide, konverentside, trükiste kirjastamise jms korraldamine;
- EKVKO äritegevuse (v.a liikmete tegevusega kattuv äritegevus) ja maja mänedžmendi korraldamine EKVKO partnerite asutatava ja nende omanduses oleva äriühingu vormis;
- tegutsemine kvalitatiivselt ja funktsionaalselt sobivamas ning majanduslikult säästlikumas keskkonnas.

Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liidul on plaan moodustada Kinnisvara Ettevõtjate ja Kinnisvaraomanike Maja loomise EKVKO töörühm, et töötada välja ühise majas tegutsemise plaani alused ja põhimõtted ning valmistada ette maja loomine ja käivitamine.

Eestseisus otsustas, et kõnealuse teemaga peaks tegelema arhitektuurikeskus ja suunas temaatika seisukohavõtuks neile edasi.

Haridus- ja teadusministeeriumi kirjas EALile on ära toodud kutsenõukogud, mille koosseisu oodatakse soovi korral ka EALi esindajaid.

Eestseisus otsustas, et EAL peaks olema esindatud

- ehituse, kinnisvara ja geomaatika kutsenõukogus (esindajaks valiti Ü. Peil),
- hariduse kutsenõukogus (J. Soolep),
- kultuuri kutsenõukogus (I. Heinsoo).

ACE uudised

ACE assamblee toimub 24.-25.aprillil Helsingis. Osalevad I.Mald-Villand ja A.Levald.

Eesti arhitektuuri-võistlused

KÄIMASOLEVAD VÕISTLUSED

Hetkel on EALi poolt korraldatuna käimas **Tallinna Linnavalitsuse uue administratiivhoone arhitektuurivõistluse II etapp**, mille tulemused selguvad jaanipäevaks, ja **EXPO 2010 Eesti Paviljoni ideevõistlus**, mille tulemused selguvad aprilli lõpus.

Eesti Arhitektide Liit on kooskõlastanud ka järgmised hetkel toimuvad ideevõistlused, mille kohta täpsem info on meie kodulehel:

- **Kultuurikatla arhitektuurne ideekonkurss**, võistlustööde esitamise tähtaeg 15.mai.
- **Lutheri kvartali mahulise planeeringu avalikkutsutud arhitektuurivõistlus**, mille võitjad selguvad 30.aprillil.
- **Rakvere Vabaduse platsi planeerimise ja Pauluse kiriku rekonstrueerimise rahvusvaheline arhitektuurivõistlus**, võistlustööde esitamise tähtaeg 9.juuli.
- **Passiivmaja büroohoone arhitektuurikonkurss**, võistlustööde esitamise tähtaeg 4.mai.

ETTEVALMISTAMISEL OLEVAD VÕISTLUSED

Ettevalmistamisel on **hoolekandeküla planeeringulise ja arhitektuurse (tüüp)lahenduse leidmiseks korraldatav ideevõistlus**, mis positiivsete arengute korral peaks algama mai lõpus.

EAL teated

Konverents „Riik kui kodu“
27. aprillil 2009 kell 12–16.30
Tallinn, KUMU

Korraldajad: Eesti Arhitektide Liit koostöös Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Arhitektuurikeskuse ja Kultuuriministeeriumiga

Konverentsi eesmärk on juhtida tähelepanu Eesti kinnisvaraarenduse, arhitektuuri- ja ehitusvaldkonna lühinägelikust ja kaootilisest juhtimisest tulenevatele ühiskondlikele probleemidele ning kutsuda spetsialiste ja avalikkust üles kaasa mõtlema parimate lahenduste leidmiseks.

KAVA

I osa

12.00 **Ike Volkov**, Eesti Arhitektide Liidu esimees
12.05 **Ene Ergma**, Riigikogu esimees
12.15 **Juhani Katainen**, Euroopa Arhitektide Nõukogu president, arhitekt (Soome)
12.25 **Siim Kallas**, Euroopa Komisjoni asepresident
Euroopa Komisjoni ehituspoliitika suunad
12.45 Jüri Raidla, Raidla Lejins & Norcous, advokaat
Õigus ruumi kaitsel: väärtus vs. reostus
13.05 **Arutlusring: õigusruumi ja pärisruumi haakumine**
Moderaator: **Allar Jõks**
Osalejad: **Siim Kallas, Juhani Katainen, Jüri Raidla, Jüri Soolep** (EKA arhitektuuriteaduskonna dekaan), **Endrik Mänd** (Tallinna linnaarhitekt)
13.40 Kohvipaus

II osa

14.10 **Siim-Valmar Kiisler**, regionaalminister

14.20 **Rob Docter**, Berlage'i Instituudi juht, Euroopa Arhitektuuripoliitikate foorumi EFAP president (Holland)
Arhitektuur kriisiajal
14.40 **Heido Vitsur**, Eesti Arengufond, majanduseksper t
Nähtamatust ja nähtavast käest majanduses ja ühiskonnas
15.00 **Andres Alver**, Alver Arhitektid OÜ, arhitekt
Riigist ja ruumist, kodust rääkimata.

15.20 **Kai Vöckler**, Archis Interventions, urbanist (Saksamaa)
»Priština on kõikjal« Turbo-urbanism Prištinas

15.40 **Arutlusring: ideede elluviimine – tuleviku rakendused**
Moderaator: arhitekt **Andres Levald**
Osalejad: **Siim-Valmar Kiisler, Rob Docter, Heido Vitsur, Andres Alver, Kai Vöckler**

16.10 Kokkuvõte: **Ülar Mark**, konverentsi üldmoderaator, Eesti Arhitektuurikeskuse juhatuse esimees

Konverentsil osalemine on tasuta, vajalik on eelregistreerimine **21. aprilliks** aadressil info@arhliit.ee. Kõikidel ettekannetele on inglise-eesti-inglise sünkroontõlge.

Tulemas!

EALi suvepäevad

2009. aasta suvepäevad toimuvad **11.-12. juulil** Lepanina puhkekompleksis (arhitekt Ülevi Eljand) teemal **„Piirideta arhitektuur"**.

Vt: www.lepanina.ee . Kava valmimisel, info ja registreerimine: Kaire Pärnpuu, kaire@arhliit.ee

EAL uued liikmed

Ülle Kunnus, s 05.08.1962. Lõpetas 1985. aastal Eesti Riiklikus Ülikoolis arhitektuuri eriala. Töötab arhitektuuribüroos AS Arhitektuuribüroo Kalle Rõõmus.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 143/19.03.2009.

Anu Kuningas, s 19.01.1958. Lõpetas 1981. aastal Eesti Riiklikus Kunstiinstituudis arhitektuuri eriala. Töötab arhitektuuribüroos Eelprojekt OÜ.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 144/02.04.2009.

Karri Tiigisoon, s 12.04.1978. Lõpetas 2002. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri eriala. Töötab Pärnu Linnavalitsuses linnaarhitekt-teenistuse juhatajana.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 144/02.04.2009.

Allan Strus, s 21.07.1971. Lõpetas 1994. aastal Tallinna Kunstiülikoolis arhitektuuri eriala. Töötab arhitektuuribüroos Allan Strus OÜ.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 142/19.02.2009.

MEIE JUUBILARID

Aprill

17.04.2009	Raul Kull	50
24.04.2009	Maarja Nummert	65

Mai

07.05.2009	Kalvi Aluvee	80
08.05.2009	Margus Pilter	55
13.05.2009	Ülo Palm	65
15.05.2009	Vadim Tsentropov	70
27.05.2009	Hain Toss	70

Juuni

04.06.2009	Lembit Andres Tork	50
05.06.2009	Helle-Ann Urgard	50
07.06.2009	Andres Levald	55
09.06.2009	Ilona Merzin	50
12.06.2009	Tiiu Kesküla	55
17.06.2009	Siiri Koot	55
23.06.2009	Tiina Komissarov	60

Teated seenioritele

1. Selle aasta alguses eraldas arhitektuuri sihtkapital seenioride sektsioonile 60 000 krooni tervisetoetuseks. Summa jagati kõigi 23 eakama seeniori vahel, kes esitasid sektsiooni juhatusele vastavad kuludokumendid. Tervisetoetuse said järgmised seeniorarhitektid: Mari Ader, Urve Alas, Tiiu Argus, Dmitri Bruns, Evi Gross, Evi Herkel, Voldemar Herkel, Maimu Kaarnaväli, Lii Kari, Raul Kivi, Olga Kontšajeva, Oleg Kotšenovski, Vivian Lukk, Ingrid Mardi, Valdur Napp, Evi Niineväli, Vaike Parker, Helene Paulson, Inge Pehtla, Kornelia Plaks, Uno Riga, Fredi Tomps, Heili Volberg-Raig.

2. Seenioride igakuised kokkutulekud toimuvad 5. mail ja 2. juunil. Pärast suvepuhkust taas 6. oktoobril, 3. novembril ja 1. detsembril 2009. Kokkutulekud peetakse endiselt Pagaripoiste kohvikus Vana-Lõuna tänaval algusega kl 14.00

Koostas: H. Volberg-Raig